

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlü 5. KONGRE TOPLANDI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye işçi sınıfına, tüm emekçilere, yurtseverlere, yurt ve dünya kanuoyuna Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresinin toplandığını ve çalışmalarını başarıyla sonuçlandırdığını duyurur.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi ABD emperyalizminin tüm dünya halklarına yönelik saldırılarını olağanüstü artırdığı koşullarda toplandı. Batı Avrupa'ya yeni nükleer roketler yerleştirme girişimlerine hız veren ABD yönetimi, Sovyetler Birliği'nin tüm yapıcı, esnek önerilerini geri çeviriyor. Lübnan halkına saldırıları ve son olarak devletler hukukunu, insan haklarını kabaca çiğneyerek Grenada'yı işgal etmesi, Amerikan emperyalizminin, kendi bencil çıkarları için, tüm insanlığı ateşe atmaya hazır olduğunu ortaya koydu.

Amerikan emperyalizminin dümen suyundan ayrılmayan Türkiye'deki faşist diktatörlük, 6 Kasım'daki sözde seçimlerle kendine parlamenter bir kılıf geçirmeye çalışıyor. Halkın, artan sömürü ve baskıya, Amerikan köleliğine karşı tepkisi, seçim oyunuyla söndürülmek isteniyor.

Türkiye Komünist Partisi 5. Kongresi, Amerikan emperyalizminin dünya ve bölge barışını tehdit eden çılgınca girişimlerini önleme, Türkiye'nin bölgede bir Amerikan jandarması olmasına izin vermemeye ve faşist diktatörlüğü yıkmaya görevlerini en ivedi görevler olarak saptadı. Parti örgütlerini ve tüm ulusal demokratik güçleri faşist diktatörlüğü yıkmak, yerine ulusal, demokratik güçlerin hükümetini kurnak için ulusal çapta bir dire-

nişi örgütlemeye, hazırlamaya çağırır.

6 Kasım seçimlerinde cuntanın partilerine geçersiz oy verilmesiyle, cuntaya ağır bir darbe indirilmesi, halkımızın barış ve ulusal demokrasi savaşımını güçlendirecektir.

Amerikan emperyalizmine ve faşizme karşı ulusal direniş, ancak, fabrikalarda, işyerlerinde, köy ve mahallelerde, okul ve kırsalalarda, ezilen Türk ve Kürt halkının iş, ekmeç, toprak, ulusal ve demokratik haklar, sendikacılıklar için günlük savaşımın içinde, tüm ulusal demokratik güçlerin işbirliği ile yükseltilebilir.

TKP 5. Kongresi ağır, illegal koşullarda, partiye yönelik aralıksız polis saldırısını, dökme ve yığınların, oportünistlerin yıkıcı çabalarını boşa çıkararak toplandı. 4. Kongreden tam 51 yıl sonra toplanan 5. Kongre, TKP'nin Mayıs 1981 ve sonrasında polis saldırısında uğradığı ağır kayıplara karşın, artık her koşulda parti çalışmasının ve yönetiminin sürekliliğini sağlayacak bir güce eriştiğini kanıtladı.

Kongrede yurtiçi ve yurtdışı parti örgütleri, üst, orta ve alt tüm dü-

► Arkası 7. sayfa

TKP Genel Sekreteri
Haydar Kutlu

5. KONGRENİN HALKIMIZA ÇAĞRISI

İşçiler! Köylüler! Yurtsever aydınlar!
Esnaf ve zannatçılar! Memurlar! İssiz yurttaşlar!
Türk ve Kürt, tüm emekçiler!
Yurtsever subay ve asubaylar! Erler!
Gençler! Kadınlar!
İlerici politik tutukular! Politik göçmenler!

Faşist diktatör Evren ve çetesi tüm memleketi zindana çevirdi. Hakkını aramak, düşündüğünü, istediğini söylemek, yazmak her şey yasak. Hapisaneler ağzına kadar halk çocuklarıyla dolu. Türkiye yoksulluğun, açlık ve işsizliğin, bakımsızlığın, ahlak düşkünlüğünün kol gezdiği bir ülke oldu.

Bir avuç parababası, generallerle elele vermiş, alın-terimizi, gözürümüzü yağmalyorlar. Güzel yurdumuzu savaş delisi Amerikan emperyalistlerinin çiftliğine çevirdiler.

Ulusal kurtuluş savaşında binlerce şehit vererek kazandığımız bağımsızlığımızdan geriye ne kaldı?

Bu karanlık ve acılı günlere bir günde gelinemedi. Yıllar yılı halkı aldatan, halk düşmanı hükümetlerin, emperyalizmin ve bir avuç işbirlikçi tekelin, parababası-nın çıkarına uyguladıkları politikalar sonucu gelindi.

Türkiye Komünist Partisi kurulduğu günden bu yana, bir gün olsun ara vermeden, halka gerçekleri anlatmayı görev bildi. Türkiye Komünist Partisi Türkiye'nin en eski partisidir. Partimiz 63 yıldır, işçi sınıfının, emekçi halkın çıkarları dışında, başka hiçbir çıkarın savunucusu olmadı. Halkı sömüren ve ezilenler, ülkeyi emperyalistlere satanlar bu yüzden 63 yıldır partimize aralıksız saldırıyorlar. Partimizi yasakladılar. Yöneticilerimizi, üyelerimizi alçakça öldürdüler. Binlerce milli zindanlarda çürüttüler. Ve bugün de aynı şeyleri yapıyorlar.

63 yıldır süren bu baskılar bizi ülkemizin bağımsızlığı, halkımızın mutluluğu için savaşımından alıkoymadı. TKP yaşıyor, savaşıyor, güçleniyor.

İşte bunun en iyi kanıtlarından biri: TKP, 5. Kongresini başarıyla yaptı. Ne generallerin, polisin ve onları ajanlarının, ne de dönelerin saldırılan kongremizi engellemeyi.

5. Kongremiz şunu da kanıtladı: TKP, Türkiye'nin birliği en sağlam, en açık sözlü ve en demokratik işleyişe sahip partisidir. Biz halkımızın önünde eksiklerimizi, yanlışlarımızı gözlemleden açıkça söyledik. Birliğimizi koruduk, güçlendirdik.

► Arkası 7. sayfa

Parti Programı Üzerine

(MERKEZ KOMİTESİ RAPORUNDAN BİR BÖLÜM)

Değerli yoldaşlar,

TKP MK Kongre'ye yeni parti program taslağını sunmuş bulunuyor. Buraya kadar belirttiğimiz gerek uluslararası alandaki, gerekse ülkemizdeki sosyal ekonomik ve politik alandaki yeni gelişmeler, partimizin stratejisinin yeniden ele alınmasını ve hemen bugünden önce konacak ivedi politik görevlerin saptanmasını zorunlu kılmıştır.

Burada söz konusu olan, 1970 sonlarından bu yana, emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin başını çektiği NATO egemen çevrelerinin yuvarlamayı balatalama, nükleer silahlanma yarışını tırmandırma, sosyalist ülkelerle çatışma, ulusal kurtuluş hareketlerini zorla bastırma ve tüm kapitalist ülkelerdeki emekçilerden "sosyal öç" alma eğiliminin nitelikle yeni bir aşamaya yükselmesidir. Bu, tüm ülkelerde, özellikle bizim gibi emperyalizmin çepesinde yer alan kapitalist ülkelerde, her alanda gericiliği körükleyen ve Reagan'ın başlattığı "komünizme karşı haçlı seferi"yle eğitilim içinde sürdürülen çığınca bir politikadır.

Nükleer savaş tehlikesinin ciddi boyutlara yükselmesi ülkemizdeki faşist diktatörlüğe karşı savaşımı çok yönlü etkiliyor ve barış uğrunda savaşım, diktatörlüğü yıkmaya ve ulusal demokrasiyi kurma savaşımı arasında var olan bağı, çok daha dolaysız bir duruma getiriyor.

Parti programını değiştirmeyi gerektiren öteki temel etken, her şeyden önce, Türkiye'nin bugün faşist bir diktatörlük rejimiyle yönetilmesidir. Bu, toplumdaki var olan sosyal ve ulusal (Kürt halkı ile egemen Türk burjuvazisi arasındaki çelişkileri) keskinleştirmekle kalmadı. Ek olarak, işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğü ile, son derecede geniş sosyal ve politik güçler arasında da keskin bir güncel politik çelişkinin ortaya çıkmasına yol açtı. Partinin önünde duran ivedi politik görev böylece değişikliğe uğradı. Parlamenter rejimin, sınırlı da olsa, işçi sınıfına, halka verdiği tüm olanaklardan yararlanarak, yığınların aktif eylemlerine demokratik kazanımları savunmak ve geliştirmek görevinin yerini, faşist diktatörlüğü yıkmaya görevi almıştır. Bir başka deyişle, bütünsel bir süreç olan devrimin ilk aşamasına yaklaşmanın yolu değişikliğe uğramıştır.

İvedi görev olan, faşist diktatörlüğün yıkılması, kendi başına, Türkiye halkının çözmek zorunda olduğu öne çıkan çelişkiyi, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi ile halk ve aynı zamanda ulusal burjuvazi arasındaki çelişkiyi çözmeyeceği açıktır.

Partinin işçi sınıfının önünde duran sorun, diktatörlüğü yıkan güçlerin olanaklı olan geniş kesimleriyle birlikte, antiemperyalist, demokratik halk devrimini başlatmaktır. Bu da, söz konusu devrimin ilk adımda çözmek zorunda olduğu görevleri ön plana çıkarmayı, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi ile halk arasında birleştirmeyi gerektirir. O nedenle şimdi, faşist diktatörlüğü yıkmak ve bu değişimi, devrimin ilk aşamasına yönelmek için, geçmişe göre daha geniş güçlerin bağlaşıklığına olanak veren bir minimum program gerekliliği ortaya çıkmıştır. 1983 MK Plenumunda onaylanan Ulusal Demokrasi Eylem Programı bu zorluğun bir ürünüdür.

Buradan da anlaşılacağı gibi, ulusal demokrasi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk, başlangıç basamağı olacak ve bundan sonra yolu sosyalizme açacak olan köklü antiemperyalist, antitekel, demokratik dönüşümler gerçekleştirilecek, devrimin birinci aşaması tamamlanacaktır.

MK Plenumunda hazırlanan eylem programının, devrimin ilk aşamasına özgü görevlerin çözümünü başlatması söz konusu olduğu içindir ki, MK, bu evreyi parti program taslağına almıştır. Görülebileceği gibi, devrimin bu ilk adımı ya da evresini, onun tamamlanması evresinden ayrı bağımsız bir aşama olarak ele almak olanaklı değildir.

Değerli yoldaşlar, nasılsa ortaya çıkmış olan bir yanlış anlayışa değinmek istiyorum. Bazı kimseler, devrimci süreçteki evrelerden, aşamalardan söz etmenin pek devrimci bir tutum olmadığı gibi bir kanı taşıyorlar. Troçkistlerce özendirilen bu eğilimin elbette üzerinde bile durmaya değmez. Onun ipleği çoktan pazara çıkmıştır. Bununla birlikte, pek çok iyi niyetli insanın bilincindeki etkileri yabana atmak gerek. Şimdi, partimizin antiemperyalist demokratik halk devriminin bir ön adımından ilk basamağından söz etmesi bu gibi kimseler için elbette anlaşılması zor bir saptamadır.

Demokratik devrim kendi içinde değişik evrelerden geçeceğine ve giderek sosyalist devrime dönüşeceğine ilişkin tez, Lenin'in sosyalist devrim teorisinin parlak bir düşüncesidir ve bütün devrimlerin deneyimi ile doğrulanmıştır.

V.I.Lenin, 1917 Şubat Devriminden sonra yazdığı makalelerde, burjuva demokratik devriminin Rusya'daki gelişmesinde yeni ve "özel bir evre"nin de ortaya çıkabileceğini belirtmişti. Bolşevik-

Kongre Kararları

- 1- Devrim ve demokrasi şehitlerinin anısına
- 2- Barışın savunulması için
- 3- Türkiye halkı ve demokrasi güçleri ile dayanışma hareketi
- 4- Tutuklularla ve tutuklu yakınlarıyla dayanışma üzerine
- 5- Eylem ve cephe birliği üzerine
- 6- Sendikal hareket üzerine
- 7- Köylülük içinde çalışma üzerine
- 8- İşsizlerin örgütlenmesi üzerine
- 9- Kürt ulusal hareketi üzerine
- 10- Barış hareketi üzerine
- 11- Gençlik içinde çalışma üzerine
- 12- Kadınlar arasında çalışma üzerine
- 13- TIP ile TKP arasındaki işbirliği üzerine
- 14- Örgüt çalışmaları üzerine
- 15- Parti üyeliğinin yenilenmesi üzerine
- 16- Batı Avrupa'da yürütülen parti çalışmalarına üzerine
- 17- Pollste çözümlerle ilgili karar
- 18- Fraksiyoncu-provokatör grubun mahkum edilmesi üzerine
- 19- Parti sularına sızan ajan-provokatörün teşhir edilmesi üzerine
- 20- Polise ve yitici faaliyete karşı koyma üzerine
- 21- İdeolojik çalışmaların iyileştirilmesi üzerine
- 22- TKP'nin uluslararası ilişkileri üzerine
- 23- Partinin mali bakımdan güçlendirilmesi üzerine

ler, önelirne sosyalist devrim amacını koydukları zaman bile, Çarlığın devrimine ve burjuvazinin erke gelmesiyle esas olarak tamamlanan burjuva demokratik devriminin yeni bir evreye yükselmesi için savaşmışlardır. Bilindiği gibi bu savaş, erkin geçici burjuva hükümetinden işçi ve asker soyvetlerine geçmesi beşisinde ifadesini buluyordu.

Kaldı ki, bir devrimin maksimalist amaçlarla değil de, hemen yerine getirilmesi, ivedilikle çözümlenmesi gereken görevle işe başlamasından daha doğru, mantıklı ne olabilir? İşte yoldaşlar, yeni program taslağımızda devrimin ilk aşaması ve onun başlangıç adımı olarak ulusal demokrasi üstüne söylenecekler bu kadardır.

Türkiye'de kapitalizmin somut analizi

Yoldaşlar,

Parti programımız kapitalizmin somut analizine dayanıyor. Tezlerimizde, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özellikleri, yapısal bunalmı ve bunların devrimci sürece etkileri ayrıntılı olarak işlenmiştir. Kongre bu tezleri tartışacak ve karara bağlayacaktır. Tezlerde dile getirilen, ancak henüz yeterince temellendirilmediği kanısına vardığımız kimi saptamalar olursa bunlar çıkarılabilir, kimileri kongrenin yapacağı katkılarla düzeltilir. Burada, kimi yöntemsel sorunlara ve bazı sonuçlara değinmek yeterli olacaktır.

Kapitalizmin analizinde bizim çıkış noktamız, Marksist-Leninist teoridir, onun kapitalizme özgü genel yasallıklara ilişkin öğretisidir, Lenin'in emperyalizm teorisi ve çağdaş dünya kapitalizminin Marksist-Leninist ekonomi politığıdır. Türkiye'de kapitalist gelişme tüm özgülüklerine karşın bu eşiz teoryi tümüyle doğruluyor. Vardığımız sonuç şudur: Türkiye'ye özgü, başka yerde eşine rastlanmayan bir kapitalizmden söz etmek bilim dışıdır. Türkiye'de kapitalizm Osmanlı feodalizminin bağrında doğdu ve giderek egemen üretim tarzına dönüştü. Bugün onun bağrında, sermayenin yoğunlaşması, merkezleşmesi ve tekelleşmesi süreçleri yaşanıyor.

İkinci olarak, kapitalizmin bugünkü gelişme düzeyi ile onun gelişmesindeki ana eğilimler arasında doğru bir bağ kurmak büyük önem taşıyor. Yalnızca bugünkü somut verilerden hareket etmek, gelişmenin ana eğilimlerini ikincil önemde

saymak, ülkemizdeki kapitalist gelişmeyi tek yanlı yorumlamaya, onu olduğundan da geri düzeyde göstermeye yol açar. Buna karşılık, gelişmenin ana eğilimlerini mutlaka göstermek ve bugünkü gelişme düzeyini, geçmişle kıyaslamakla yetinmek tersi bir sonuç doğurur; Türkiye'yi kapitalizmin gelişmesinin son aşamasında, tekelci kapitalizm, emperyalizm aşamasında sanmaya yol açar. Öte yandan, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki diyalektik bağ da kopartmamak gerekir. Türkiye'deki kapitalist gelişmeyi, yalnızca ya da en başta üretici güçlerin gelişkinlik derecesi açısından açıklamak, geri kalmışlığı saptamak yeterli değildir. Bu, örneğin tekelci mülkiyet ilişkisini gözden kaçırmaya götürür. Ama eğer yalnızca bu üretim ilişkisinin değerlendirilmesiyle yetinilirse, bu kez de, Türkiye'de tekelci mülkiyet ilişkilerinin varlığı Türkiye'nin emperyalist aşamaya geldiği yolundaki yorumlara varabiliriz. Biz, Türkiye'de kapitalizmin gelişme özelliklerini açıklarken soruna çok yönlü yaklaşmalıyız. Analizimizde, Türkiye'ye özgü tüm özellikleri hesaba katmalıyız. Tezlerde yapılmaya çalışılan budur. Vardığımız sonuca gelince, onu şöylece özetleyebiliriz: Türkiye, orta derecede gelişmiş kapitalist ülkeler grubunun alt sınıflarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye'de kapitalizm egemen üretim biçimidir. Üretici güçlerde görece gerilik, çok yapıllık ve bağımlılık Türkiye kapitalizminin özellikleridir. Devlet işletmeleri üzerinde her geçen gün etkisini artıran özel kapitalist tekelci sermayenin konularını güçlendirmesi Türkiye ekonomisinde ana eğilimdir.

Üçüncüsü, kapitalizmin gelişmesine ilişkin gerçekçi öngörülerde bulunmak için -ki bu partinin devrimci stratejisi için zorunludur- kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasıyla, Türkiye kapitalizminin dünya kapitalist sistemindeki (işbölümündeki) yeri arasında bağlantıyı dikketmek gerekir. Bu önemlidir. Çünkü emperyalizme bağımlı gelişme olan ülkelerde kapitalizmin gelişmeyeceği gibi vülger bir sonuç, bizim ülkemizin tarihi tarafından doğrulanıyor. Pratik eşitsiz gelişme yasasını doğruluyor. Türkiye'de 1960 ortalarından 1970 ortalarına kadar elde edilen büyüme hızları, birçok kapitalist ülkeye göre ileridir. Güncel durum durağanlıkla belirlense de, teorimiz, gelecek için de böyleli gelişmeleri dışlamıyor. Buna bir de, emper-

yalizmin reel sosyalizm karşısında, Türkiye gibi sömürülen ülkelere kimi ödünler vermek zorunda kaldığını da eklemek gerekiyor. Bu etkenlere karşılık, Türkiye'nin emperyalist sistem içinde bağımlı yeri, kapitalist işbölümünde tarım-sanayi ülkesi olarak aldığı yer (sanayi ürünlerinin tarım zararına eşitsiz değişimi) ve bu yeri nitelikçe değiştirmeye elverecek stratejik hammadde ve enerji kaynaklarına sahip olmaması, onun, gelişmiş kapitalist ülkeler düzeyine pratikte ulaşamayacağı, bu ülkelerle Türkiye arasındaki uçurumun kapitalizm çerçevesinde kalınarak hiçbir zaman kapanamayacağı kanıtlanıyor.

Çıkardığımız sonuçlar

Türkiye'de kapitalizmin gelişme potansiyellerini küçümsemek yanlış. Kapitalizmin gelişmesiyle kapitalizmin temel çelişkisi, üretimin sosyal karakteri ile ona sahip olmanın özel kapitalist karakteri arasındaki, emekle sermaye arasındaki çelişki daha da keskinleşecektir. Bu çelişkinin yanında, ondan türeyen, tekelci sermayeyle tekelci sınıf ve katmanlar arasındaki çelişki de büyüyecektir. Kapitalist gelişme, topraktaki büyük mülkiyetle, köylü yığınları arasındaki çelişkiyi daha da uzlaşmaz duruma getirecektir. Ulusal ezgi altındaki Kürt halkının işbirlikçi oligarşiyle çelişki, kapitalizmin bölgesel eşitsizlikleri derinleştiren gelişmesiyle daha da keskinleşecektir.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesi, onun dünya kapitalist sistemi içindeki bağımlı ve geri yerini değiştiremez. Gelişmiş kapitalist ülkelerle Türkiye arasındaki uçurum Türkiye zararına derinleşmeye devam edecektir. O nedenle, emperyalizmle Türkiye halkı ve ulusal burjuvazi arasındaki çelişki kaçınılmazlıkla keskinleşecektir.

Bağımlılık, üretici güçlerdeki görece gerilik ve çok yapıllık koşullarında gelişen kapitalizmin

► Arkası 8. sayfada

TKP'nin Sesi radyosuna, Atılım'a TKP'nin sözlü ve yazılı tüm yayınlarına yazı ve haber gönderin, görüşlerinizi iletin. Yollayacağınız mektuplara gizli kalmaması için gerekli bilgileri kesinlikle yazmayın!

Yazışma adresimiz:
BOX 16 367 S 10327
Stockholm-ISVEÇ

Değerli delege ve konuk yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi Beşinci Kongresini açıyoruz.

Partimizin en yüksek organı toplanmış bulunuyor. Kongrede yurt içi ve yurt dışı parti örgütlerini temsil eden delegeler yerlerini almıştır.

Aramızda kardeş komünist partilerinin temsilcileri de konuk delege olarak bulunuyor. Kongre adına kendilerini en sıcak komünist duygularla kardeşçe selamlarım.

Bundan seksen yıl önce yapılan Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin İkinci Kongresini anımsayalım. TKP 5. Kongresini... bu mutlu yıldönümünde yapıyoruz. Kıvançlıyız.

Leninizmin ışığını güzel yurdumuzda yaşatan TKP'nin iyeleri olmaktan daha onurlu hiçbir şey olamaz. Biz 1920 Bakü Kongresinde Leninciydik; 1932'de 4. Kongrede de Leninizmin bayrağını yükseltmiştik. 1983'de 5. Kongrede de Leninizmin yolundayız. Bu gelecekte de değişmeyecektir.

Leninizm, Büyük Sosyalist Ekim Devriminin, Sovyetler Birliği'nin, öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin eşiz başarılarında ve savaşlarında başarıya sahiptir.

SBKP'nin proleter enternasyonalizmine bağlılığı'nın tanırları arasında partimizin de yeri var. TKP, SBKP'nin eşiz dayanışmasına çok şeyini borçludur.

Bir kez daha SBKP'ne duyduğumuz kardeşçe sevgiyi dile getirelim...

Değerli yoldaşlar;

TKP, 51 yıl sonra Kongresini yapıyor...

Türkiye işçi sınıfı için ve halkımız için bu kongrenin tarihsel bir anlam taşıyacağına inanım tamdır.

Kongremizi böyle uzun bir süre yapamamak acıdır. Ne ki, partinin üzerine gölge de düşürmüyor. TKP 51 yıl boyunca, hiçbir gün savaşın dışında kalmadı. Biz komünistler bu dönem boyunca, yaklaşık 25 büyük tutuklama yaşadık. Hepsine göğüs gerdik. Her tutuklamadan, her hiyanetten sonra yeniden ayağa kalktık. Bu sevinçli günlere, sayısız kurbanlar, büyük acılar pahasına ulaştık...

Yoldaşlar,

Yitirdiğimiz yoldaşlarımızın anısı önünde parti 5. Kongresinde bir kez daha saygıyla eğilelim...

Mustafa Suphi ve 14 yoldaşımız için, idam sehpasında "Yaşasın TKP" diye haykıran Mesut Yoldaş için, 1951'de işkencede öldürülen Hasan Basri, faşist teröristlerin vurduğu dokümacı Meriyem Karakız yoldaşımız için; Barış Yıldırım, Kenan Öztürk, Hüseyin Güzel, Avni Ece, Fevzi Kuruçay, Talip Öztürk, Ali İhsan Özgür, Celalettin Kesim, Mehmet Çakmak, Demir Yaraşık, Bahri Gürpınar için; halk düşmanı generallerin zindanlarında

Parti başkanı İ. Bilen yoldaşın Kongreyi AÇIŞ KONUŞMASI

öldürülen Ahmet Hilmi Feyzioğlu, ve MK'mizin yiğit üyesi Mustafa Hamrullahoğlu için; 4. Kongreden bu yana yitirdiğimiz tüm parti yönetici ve militanları için, sizleri saygı duruşuna çağırıyorum.

Yoldaşlar,

TKP, 1922 yılında yasaklandığı zaman, MK şu tarihsel açıklamayı yaptı: "Uluslararası proletarya ve Türkiye işçi sınıfı varoldukça, TKP yok edilemez."

Şimdi bu açıklama bir kez daha parlak biçimde doğrulanıyor. 1981 Mayısında TKP'yi yok ettik diyen faşist diktatörün suratına, 5. Kongre bir balyoz gibi iniyor. komünistin tutuklanmasından, provokatörlerin saldınsından, dönekerlerin hiyanetinden sonra, parti kısa zamanda yeniden ayağa kalkmıştır... Komünistlerin dirençliliğini kırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Yoldaşlar,

Tutuklu komünistleri, yoldaşlarımızı, sizlerin adına coşkuyla selamlıyorum. Onların ezici çoğunluğu komünist dirençlilik örneğidir. Düşmana boyun eğmemişlerdir. Zindanda parti tezlerini tartışmış, 5. Kongremizin onurlu delegeleri olma hakkını kazanmışlardır. Eski kuşağın zindanlardaki direnme geleneklerini onlar yaşıyor; eskiler gibi komünlerde birleşiyor ve partiyi zindanlarda da yaşıyorlar.

Yoldaşlar;

Birinci Kongre 1920'de Bakü'da yapıldı. Partinin kurulduğu bu günde, kongre, Lenin'i selamladı. Burjuvazi bu kongreye 28-29 Ocak 1921'de kanlı Karadeniz cinayetiyle yanıt verdi.

Parti yıkılmadı...

İkinci Kongre, 1922'de Ankara'da toplandı. Sovyet, Fransız ve Alman komünist partilerinin delegelerin katıldığı kongre Türkiye halkını ulusal kurtuluş savaşına, ateş boylarına katılmaya çağırdı. Komünistler silah elde cepheye giderken, burjuvazinin kongreye yanıtı kongre binasını yarmak, kongre delegelerine silahla saldırmak oldu. Az sonra parti kapatıldı.

1925 yılında TKP Üçüncü Kongresini topladı. Bu kez burjuvazinin yanıtı daha sinsi oldu... Partiyi içerden vurdu, ajanlarını sızdırdı. Partiyeye karşı ikinci cephe açıldı: Likidatörlerin, oportünistlerin saldırı cephesi...

TKP, her iki cephedeki saldırıyı göğüsledi; yeniden örgütlendi, sıralarını likidatörlerden arındırdı. 1932 yılında 4. Kongreyi İstanbul'da topladı...

TKP işte 4. Kongre'den bu yana, varlık-yokluk savaşını dışı dışı verdi.

Yoldaşlarımız,

4. Kongre çok uzakta kaldı, diye düşünenler var... 4. Kongreden sonra geriye ne kaldı diyenler var... 51 yıllık tarihi anlatmayacağım. Bu savları çürüten bir kanıt öne süreceğim.

4. Kongre'nin örgütçülerinden ve delegelerinden Mehmet Bozışık 5. Kongrenin de delegesidir. 5. Kongre, 4. Kongreye böylesine canlı tarihsel köprülerle bağlıdır.

Yoldaşlar,

5. Kongremiz ağır koşullarda toplandı. Amerikan emperyalizminin çünçına gidişi; önümüze barış mı savaş mı sorusunu ivedi bir seçenek olarak getirdi. Ülkemiz faşist diktatörün egzisi altında... Kongre savaşta ve faşizme karşı işçi sınıfımızın eline güçlü bir silah verecektir.

Çetin koşullarda örgütlerden delege yoldaşların Kongreye koşması, faşizmin duvarında bir gedik açmış-

Halk faşizme ve Evren diktatörlüğüne karşıdır

"6 Kasım seçimleri, faşist diktatörlüğün her araçla desteklediği, milletvekili adayları arasında Başbakan Ulusu'nun, bir çok bakanın, Amerikancı ve faşizm yanlısı general ve polislerin yer aldığı cuntaya MDP'nin ağır yenilgisiyle sonuçlandı. Halkın emici çoğunluğu, seçim kampanyası boyunca, cuntanın tam desteğini aldıklarını açıklayan bu partiye oy vermemele, gerçekte faşist diktatörlüğe ve üç yıldır izlenen terörist baskılara, idamlara, ABD emperyalizmine kölelik politikasına, silahlanmaya ve emperyalist tekellerin güdümündeki halk düşmanını ekonomik kararlara duyulan tepkiyi dile getirmiş oldu.

Türkiye halkı faşizme, Evren diktatörlüğüne karşı olduğunu gösterdi.

Halkın önünde başka alternatif olmadığı için, oyların çoğunluğu, cuntanın seçimlere katılmasına izin verdiği öteki iki partide toplanmıştır.

Üstelik, 6 Kasım seçimlerinde, seçmen yaşını doldurmuş yurttaşların önemli bir bölümü seçim dışı tutulmuştur. Anayasa referandumunu protesto için oy kullanmayan bir buçuk milyon demokratın oy kullanma hakkı ellerinden alınmış, 1977 seçimlerinden bu yana seçmen yaşını dolduran yaklaşık beş milyon yurttaş kütüklere yazılmamıştır.

TKP ve tüm cuntaya karşıtı güçler, seçimlerden önce önerilerine koydukları amaçların bir bölümünü gerçekleştirmiş, özellikle, faşist cuntanın bir numaralı partisine "dur" demeyi başarmışlardır. (...)"

"TKP ve öteki cuntaya karşıtı güçler, aynı zamanda halkımızı, geçersiz oy kullanmaya da çağırdılar. Bir milyon seçmen bu çağrıya benimsedi, oy kullanmayan iki milyon seçmen arasından önemli bir bölüm ise sandık başına gitmeyerek seçimleri protesto etti. Bununla birlikte, geçersiz oyların oranı, düzmece seçim oyununu bütünüyle iflâs ettirecek düzeye gerçekleştirdi."

MK bildirisi baskı ve antikomünist demagojinin etkisine değindikten sonra şöyle devam ediyor:

"Burjuva muhalefeti", geçersiz oyların yüksek oranda gerçekleşmesiyle ortaya çıkacak olan bunalımdan sıyrılmak için nedeniyle korkuya kapıldı. Bu kararsız tutumlarıyla onlar, cuntaya karşı halk yığınlarını bölmiş oldular, cuntanın yedek partilerinin geçici bir başarı kazanmasına yol açtılar ve cuntanın seçim manevrasını kesin bir şekilde bozguna uğratma olanağını yok ettiler. Aynı zamanda TKP'nin bir dizi açık önerisine karşın, sol güçler seçim öncesinde bu kez de ortak bir platform çevresinde birleşemediler. Sol'un halkın kurtuluşu için bir alternatif yaratabilecek gücüne olduğunu gösteremediler. Yurtdışındaki kimi ortak eylemlere karşın, parçalanmış sol grupların emici çoğunluğu, ülke içinde seçmenlere ilişkin hiçbir ciddi kampanya yürütmedi. Sol güçlerin bölünmüşlüğü ve eylemsizliği, burjuva muhalefetinin kararsızlığına son verme yolunu tıkayan başlıca etkenlerden biri oldu ve yığınların daha aktif savaşta atılmasını önledi.

Şimdi generaller, düzmece seçimlerin demokratik olduğunu, geçersiz oyların % 6 oranında kalmasıyla kanıtlanamaya, böylece uğradıkları yenilgiyi örtbas etmeye çalışıyorlar. Geçersiz oyların çok daha yüksek oranda gerçekleşmemesi, cuntaya, demokrasiye geçildiği yolunda demagojiyi sürdürme ve kendisini parlamenter bir kılıfa gizleme olanağı vermiş, öteden beri cuntayı el altında destekleyen Batılı emperyalist ülkelerin kendi kamuoylarını "Türkiye'de demokrasiye geçildiği" yolunda yanıltmalarına fırsat hazırlamıştır.

Gerçekte ise, 6 Kasım seçimlerinin hiçbir şekilde de-

mokratik nitelik taşımadığı gün gibi ortadadır.

MDP'nin ezilmesine karşılık, Özal'ın en fazla oy alması da halkın gerçek eğilimini yansıtmıyor. Çünkü MDP'ye kesinlikle karşı çıkan, böylece cuntaya ve onun hükümetinin politikalarına hayır demiş olan milyonlarca yurttaşın karşısına, Özal ve partisi gerçek yüzünü saklayarak çıkmış, MDP'ye karşıtlığını cuntaya karşıtlığı gibi göstermiş, rejimin destekçisi olduğunu, MDP ile hiçbir temel sorunda ayrılmadığını halktan korkakça gizlemiştir."

MK Bildirisi, Özal'ın MDP ile ortaklığını kanıtladuktan sonra, şöyle devam ediyor:

"Geniş halk yığınları çok geçmeden Özal'ın da iç yüzünü daha iyi anlayacaktır.

Görüldüğü gibi, 6 Kasım seçimlerinde cuntanın partisi yeni düşmele ve halkın rejimde köklü bir değişim isteği ortaya çıkmış olmakla birlikte, faşizm yıkılmamıştır. Asıl iktidar yine generallerin elindedir. Hükümeti kuracak olan Özal cuntanın yedek adamı, suç ortağı, İMF'nin ajanı ve işbirlikçi oligarşinin temsilcilerinden biridir.

Böyle olmakla birlikte, kurulacak hükümet, attığı her adımda, cuntanın halk düşmanı politikasıyla, milyonlarca emekçinin küçük ve orta kapitalist işletmecinin değişim özlemi arasında bocalamaktan, değişik emperyalist devletlerin arasındaki çıkar çatışmalarının etkisi altında faşizme, emperyalizm yanlısı sıradan bir liberalleşme eğilimi arasında yalpalamaktan kurtulamaz. 6 Kasım seçimleri rejimin bunalımını çözmemiştir. Tersine artıracaktır.

İşçi sınıfının, halkımızın, ulusal demokratik güçlerin önünde tarihsel bir fırsat duruyor. 6 Kasım seçimlerinde faşist rejimin partisi MDP'ye karşı elde edilen başarıyı, faşizme karşı kesin bir utkuva çevirmenin olanaklarını artırmıştır. Generaller halktan yedikleri darbenin öcünü almaktan vazgeçmeyeceklerdir. Evren'in seçim sonuçlarına içine sindirip görünmesine aldanmak, Özal ve benzerlerinin demagojilerine kanmak, ülkenin ve halkın çıkarlarını tehlikeye atmak demektir.

Şimdi görev, parlamenter bir kılıfa gizlenmeye çalışan generallerin gerçekte iktidarı ellerinde tuttuklarını her fırsatta açığa vurmak, faşizme kesin bir biçimde son vermek için ulusal çapta direnişi hazırlamaktır.

TKP 5. Kongresinin öne koyduğu görevler 6 Kasım seçimleri sonrasında daha da ivedi duruma gelmiştir.

TKP, Evren'in diktatörlüğüne son vermek, Cumhurbaşkanlığı seçimini ve genel seçimleri yenilemek yolundaki demokratik tüm girişimleri destekleyecektir.

TKP, işçilerin, köylülerin, serbest meslek sahiplerinin, gençlerin, kadınların, küçük ve orta kapitalist işletmecilerin kurulacak hükümete karşı ıleriye sürecekleri talepleri savunacak, bu talepler uğrunda her tür direnişi sonuna kadar destekleyecektir.

TKP, seçimlerde genel politik affa açıkça karşı çıkan cuntacı MDP'yi yeni düşürmüş olan tüm yurttaşlarımızı genel politik aff için seslerini yükseltmeye çağırıyor. TKP, herkesi, barış savunmak, ülkemizi bölgede Amerikan jandarması yapma planlarını bozguna uğratmak, Türkiye Kürdistanı'ndaki zorbalığa son vermek, Türkiye ekonomisini İMF'nin ve bir avuç yerli holdingin, büyük toprak sahibinin arpağına çevirme politikasını göğüslemek için tek bir cepheye birleşmeye çağırıyor.

MDP'yi ezen halkımız faşist cuntayı da ezecektir.

8 Kasım 1983

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Asıl görev şimdi başlıyor

● RAŞİT KIZILIRMAK

Kongre başladığında, ülkeden ve yurtdışından gelen yoldaşlarla son üç yıldır haykırmadığımız, ama yaşadığımız parti marşını söylerken, coşkunun yanısıra içimde bir de korku vardı. Düşmanın içten ve dıştan aralıksız saldırılarına karşın ayağa kalkmış, yaralarını tam sarmadan tekrar savaşları içine dalmış bir örgütten Kongreye gelmiştim. Kongre öncesi çalışmalarında, çeşitli düzeylerde olgunlaştırılmış da olsa, Kongrede temsil ettiğim örgütlerin görüşlerini, deneyimlerini, bunlar ışığında en temel dersleri ortaya koyabilecek miydim? Kısacası, 51 yıllık görevi yerine getiren bu yüksek formunda, yüklediğim sorumluluğa yarışı bir katkıda bulunabilecek, bu onurlu, o denli de zor görevin üstesinden gelebilecek miydim?

Ama geldik yoldaşlar, bu zorlu görevin de üstesinden geldik. Geldik, çünkü ister ideolojik-politik, ister örgütsel olsun, bu sorunlar, bu sorular günlük savaşlar içinde hergün, her adımı karşımıza çıkmıştı. Örgütlerimiz bunların çözümünü, yanıtını araya araya, buna ulaşılmıştı.

Bilen yoldaşın 1977'de bize söylediği şu sözleri hiç aklımızdan çıkarmadık: "İşçi sınıfının gücüne inanmak, devrimin utkusuna inanmak, olayları olduğu gibi görmekle sıkı sıkıya bağlıdır. Savaşta gitgeller vardır. Biz bunu yaşadık. Partinin yükselme, gerileme, yerinde sayma, yeniden atılım yapma gibi birbirinden ayrımlı dönemleri olmuştur. Böylesi dönemlerde ne dünyayı gül pembe görüp başdönmesine kapılmak, ne de ortaları kapkara görmek, paniğe yuvarlanmak... Her ikisi de komüniste yabancıdır".

İşte bu anlayışın ışığında örgüti toparlamaya giriştik, ayağa kalktık. Mayıs saldırısıyla örgütlerimiz hem gerçek anlamda hem de moral olarak darbe yemişti. Tepeden gelen darbe ve çözümler örgütün tabanına da dağıttı. İlk saldırıdan kendilerini koruyanların önüne, şu iki yanlış eğilim çıktı: Birincisi, gericiliğin saldırısını ciddiye almamak. İkincisi, "herşey bitti, kenara çekilip kendimi korur, bu dönem bitmesini beklerim" anlayışıydı.

Bu iki eğilimin de ortak yanışı, diktatörlüğün yoketmeye çalıştığı örgüt gerçeğini, düşmanın ağır bastığı koşullarda, geri çekilmenin zorunlu olduğunu kavrayamama

yayıyordu. İlk yapılacak olan, kadroların doğrudan saldırının önünde yokolmaktan kurtarmaktır. Bu da ancak örgütlü bir şekilde yapılabilirdi. Sonra, kayıp verecektik, başka yol yoktu. Biz hiç hata yapmamış olsak da, kayıplanmış olacaktı. Hem uzun bir dönem legal olanakların arttığı, bunu kendimizin yarattığı bir ortamda savaşçı, hem de kayıpsız geri çekilmek. Bu da olanaksızdı.

Bu dönemde 1981 MK Plenumu elimize güçlü bir silah verdi. Geri çekilme, geçmişte eleştirel gözle değerlendirmeye konularında önümü zulaftı.

Solcu-fraksiyoncu girişimciler, seslerini gericilikten gelen sese kattılar: "TKP bitti". Buna karşı çıkan, biz varız diyen genç kadroları bir süre perşerlerinde sürüklemeye başarı gösterdiler. Ama sonuçta biten kendileri oldu.

Gericilik, doğrudan saldırının yanısıra moral savaşı, psikolojik yöntemleri de kullandı. Aslı olmayan haberler, dedikodular yalnızca yazıların, çökenlerin, ihanetlerin öne çıkarılması. Buna karşı da önlemler almak gerekiyordu. İlk başlarda bunun önüne geçemedik. Çünkü örgütten geriye kalan kadrolar daha toparlanmamış, bağlar yeterince kurulamamıştı. Kim kimdir, nedir, belli değildi. Kurulan bağlar zayıftı,

en önemlisi güven unsuru yeterince yoktu.

O zaman yapılacak iş, güvenilir kanallardan ilerlemektir. Taşındığı sıfat ne olursa olsun, geçmiş dönemde yüklediği sıfat ne olursa olsun, gericiliğin saldırısına, ortalığı toz dumana katmasına karşın, kendine, birbirine güven duygusunu, partiye güven duygusunu yitirmemiş, kulağın burjuvaziyeye değil, TKP'nin Sesi'ne vermiş yoldaşlardan işe başlamak gerekiyordu. Biz de öyle yaptık.

Bağlar, olanaklar ölçüsünde titizlikle kurulurken, doğal olarak eleştiri mekanizması başladı. Eleştirinin öni açıldı, ama eleştirinin amacı ne olmalıydı? Eleştiri, özleştiriyi de içerirse, nesnel ve öznel yanları da birlikte ele alırsa, partinin gereksinim duyduğu eleştiri olabilir. Kendini partiden saymayan ama partiyi eleştirenler de çıktı. Anti-parti diyebileceğimiz bu eğilim, başlıca sınavdı bizim için. Biz, doğrusuyla, yanlışıyla TKP'nin örgütleriydik. Yapılan hataları biz yaptık. Zaten bu anlayışa erişmeseydik, doğrusunu da biz yapacımız diyen örgütler olabilir miydi? Her şeyi reddedenler, sonuçta ister istemez kendilerini de reddediyorlar, savaşın dışına düşüyorlardı.

Yaşam da, sınıf savaşı da durmuyor, duramaz. Sınıf savaşımızın bize dayattığı, gericiliğin hergün, her fırsatta silahını göğsümüzze dayayarak sorduğu sorunun cevabını istiyorduk: Bütün bunlara rağmen

► Arkası 8. sayfada

Deniz yoldaşlarımızda

Faşist cunta, bir yıl önce Kasım ayında, TKP MK üyesi Deniz yoldaşı yokettiğini sanıyordu. Ama Deniz yoldaş TKP 5. Kongresindeydi... Ona güç kattı. Göğüslerinde onun resmini taşıyan delegeler, "Deniz yoldaş parti örgütü" adını almak için yarışan örgütlerimizden çokşulu haberler, selamlar ilettiler. 5. Kongre, adını Deniz yoldaşın verdiği, İstanbul İl örgütü organı "Proleter İstanbul" gazetesini çokşuluyla açışladı. Delegeler Deniz gibi yiğit ve özverili olmaya and içtiler. 5. Kongre, kararlarında, ölümsüz Deniz yoldaşı MK üyesi olarak selamladı. Onun, uğrunda canını verdiği TKP'yi güçlendirerek, onun anısını her zaman canlı tutmaya karar verdi.

TKP 5. Kongresi, Deniz yoldaşın katledilişinin birinci yılında, komünistler, işçi sınıfımız ve halkımız adına onun katillerine indirilmiş güçlü bir şamardır.

5. Kongre toplandı

►Başı 1. sayfada

zeylerde temsil edildi. Delegation % 42'si işçilerden, % 58'si aydınlar oluşuyordu. Kürt delegelerin oranı % 22, kadın delegelerin oranı ise % 11'di. Yaş ortalaması 36 olan delegelerin, ortalama parti stajı 9 yıldı. Kongre belgelerine temel olan "Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri" nin tartışılmasına, partimizin geçmişteki çalışmalarının değerlendirilmesine kongre öncesinde tüm parti örgütleri aktif olarak katıldı. Kongre öncesinde bir dizi parti konferansları yapıldı. Böylece 5. Kongre illegal bir parti için olanaklı ve demokratik uygulama ile toplandı.

TKP 5. Kongresi Parti Başkanı İ.Bilen yoldaşın konuşmasıyla açıldı. Daha sonra Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş TKP MK'nin Çalışma Raporu'nı okudu. 4. Kongreden bu yana tüm parti çalışmasının sorumluluğunu

üstlenen Çalışma Raporu, ülkedeki ve dünyadaki güncel durumu çözümlendi. Partinin önünde duran görevleri açıkladı. Yeni program taslağını gerekçelendirdi.

Kongre, Çalışma Raporu'nu, Tezleri, yeni Parti Programı'nı ve Tüzüğü'nü tartıştı, geliştirdi ve son biçimini verdi. Partinin önündeki somut görevlere ilişkin bir dizi karar aldı. Yeni Merkez Komitesi'nin seçti. Merkez Komitesi ilk toplantısında İ.Bilen yoldaş Parti Başkanlığına ve Haydar Kutlu yoldaş Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine getirdi.

Kongre baştan sona büyük bir devrimci coşku ve yoldaşlık havasında geçti. En karmaşık teorik, pratik ve örgütsel sorunları görüşen kongre tüm kararlarını oybirliği ile aldı. Partinin ideolojik, politik, örgütsel birliğini sağlam temellere kavuşturdu.

Bugün en ağır koşullarda yılmıyış kapılmadan yığıtçe savaşan gencecik komünistlerle, partinin 4. Kongresine katılmış ve par-

tiye, işçi sınıfına, onun utkusuna olan inancı yarım yüzyıl bir milim sarsılmamış yoldaşlar, 5. Kongrede "Daha güçlü TKP!" belgisini birlikte haykurdular.

Kardeş komünist partiler, grevdeki temsilcileri ve gönderdikleri mesajlara kongreye güç katılar. 5. Kongre kardeş partilerle Marksizm-Leninizm ve proletaryen enternasyonalizmi temelindeki sıkı birliği daha da güçlendirmek için her çabayı gösterme kararı aldı.

5. Kongre, TKP'nin Türkiye işçi sınıfının tarihsel bir kazanımı oldu. Emperyalizme ve iç gericiğe karşı savaşımında birgün bile geri durmamış olan TKP'nin şanlı tarihinde yeni bir sayfa açtı. Türkiye Komünist Partisi güçlenmeden halkın, ülkenin hiçbir analıcı sorunu kalıcı bir çözüme ulaştırılmaz. Komünistler bu bilinçle 5. Kongre kararlarını yaşama geçirmek için her özveriyle göstereceklerdir.

Türkiye Komünist Partisi şimdi daha da güçlüdür.

1 KASIM 1983

TKP MK

5. Kongre'nin halkımıza...

►Başı 1. sayfada

TKP cuntanın yasaklar zincirini kıran tek partidir. Kongremize fabrikalardan, köylerden delegeler geldi. Kongre dünyanın, ülkemizin, halkımızın sorunlarını, bunların çözüm yolunu günlerce tartışıp gördü. Somut görevleri ortaya koydu.

Faşist generaller basını susturdular. Ama bizi susturamayordılar. Partimizin radyosu hergün cuntanın kırık, halk düşmanı yüzünü, oyunlarını, yalanlarını halka açıklıyor. Gazetemiz Atılım, tutuklanmayı, ölümü göze alan yığıt dostlarımızı eyleyeli, düzenli olmasa da, sizlere ulaştırıyor.

Yurttaşlar,

TKP 5. Kongresi size sesleniyor: Yitirilecek zaman kalmadı. Siz dur demezsiniz düşmanın duracağı yoktur. Düşman başta atom roketleriyle dünyamızı yoketmek isteyen Amerikan emperyalizmidir. İçerde vatani emperyalizme satan bir avuç parababası ve onların desteklediği faşist diktatörlüktür.

Amerikan saldırısını dizginlemeden, faşist Evren diktatörlüğünü yıkmadan, onun yerine ulusal demokratik güçlerin ortak hükümetini kurmadan, halkımızın, ülkemizin hiçbir sorunu çözülemez.

Bu amaca varmak için TKP tüm halkımızı, Amerikan emperyalizmine ve onun kuklası faşist diktatörlüğe karşı ulusal çapta direniş hazırlanmaya çağırıyor. Yitirdiğimiz ekonomik, demokratik haklarımızı ancak direnerek geri alabiliriz.

Kemer sıkma politikasına, Amerikan köleliğine, yasaklar rejimine karşı, iş için, emek için, toprak için, insanca yaşama ve çalışma koşulları için, ücretlerimiz-maşlarımız-ürün bedellerimiz, sendikal haklarımız için, düşünce, öğrenim ve bilim özgürlüğü için, örgütlenme özgürlüğü için, küçük-büyük demeden her hakkımız için direnelim! Kürt halkı üzerindeki baskılara karşı çıkalım! Amerikan jandarması olmasın, bir nükleer savaşta küll-ölüm tehlikesine karşı direnelim!

İşçiler,

Halkımızın kurtuluşu için savaşımında ana görev size düşüyor. Sömürü ve baskıya karşı yıllardır verdiğiniz savaşımınızda kazandığınız deneyler bugün silahınızdır.

Sizin her direnişiniz en geniş yığınların desteğini kazanacak, onlara cesaret verecektir.

Yurttaş,

Ulusal çapta direnişin ilk adımı cuntanın aldatmaca, göstermelik seçim oyununu bozmak için! Faşist rejime sivil bir örtü örterek, baskı ve sömürüyü daha da artırmak istiyorlar. Seçimlerden sonra durum daha iyi olmayacak. Seçimlerde cuntanın sana zorla dayattığı partilere geçersiz oy ver! Üçüne de vur!

Her olanağınla orduya seslen! Asker kaputu giymiş çocuğuna anlat: Silahını halka değil, düşmana, Amerikan emperyalizmine çevirsin.

Yurtsever subay, assubay ve erler, Amerika'nın bölgemizdeki jandarması olma onursuzluğuna karşı çıkın!

Barış, bağımsızlığı, halkın çıkarlarını savunun! Tutuklu ilericiler, yurtseverler, yoldaşlar, dostlar, Cuntanın kaleleri olan zindanlarda sizin direnişiniz ve birliğiniz korku duvarlarını yıkıyor. TKP, polis, işkencecilerin pençesine bırakılmanıza izin veremeyecektir. Bunu önlemek için her olanağı kullanacaktır.

Yurtdışındaki politik göçmenler,

Sizleri ailelerinizden, çocuklarınızdan, yurdunuzdan koparan cuntaya karşı maddi ve moral her güçlüğü yenecek dipdiri ayakta kalmanız ve savaşmanız, cuntaya indirilmiş bir darbedir.

Yurtdışında çalışmak zorunda bırakılmış işçiler, Roketlere karşı savaşımına daha aktif katılın. Sizlerin, politik göçmen kardeşlerinizle birlikte yükselteceğiniz dayanışma, Türkiye'de demokrasi için savaşanlara, politik tutuklulara ve ailelerine en büyük desteklerdir.

TKP 5. Kongresi, emperyalist saldırılarına, faşizme, sömürü ve baskıya karşı olan herkesi birliğe, omuz omuza savaşa çağırıyor.

Komünistler bu savaşın bir neferi olacaktır.

Haydi görev başına!

Türkiye Komünist Partisi
5. Kongresi

Parti Programı üzerine

►Başı 2. sayfada

bunalımı yapısaldır ve süregendir. Türkiye'de kapitalizmin görece barışçı ve istikrarlı gelişmesi söz konusu olamaz. Tersine o, ancak tüm çelişkileri daha da keskinleştirerek gelişebilir. Öte yandan reel sosyalizmin güçlenmesine karşılık, dünya kapitalist sisteminin genel bunalımının derinleşmesi devresel bunalımların genel bunalıma içiçe girmesi, bir bütün olarak dünya kapitalist sistemini istikrarsızlaştırıyor. Reel sosyalizmin gücü karşısında, emperyalist ülkelerin politikasında sürekli zigzaglar ortaya çıkıyor. Bu durum, emperyalizmin saldırgan askersel blokuna bağlı olan Türkiye'nin sosyal, ekonomik ve politik istikrarsızlığını olağanüstü artırıcı bir etken oluyor.

Tüm bunlar, devrimci sürecin güçlenmesine, buna karşılık eşitsiz ve

çelişkili gelişmesine; sınıf savaşımının artan ölçüde sertleşmesine; değişik sınıf ve katmanların devrimci süreçte katılmasıyla, onun temelinin genişlemesine, buna karşılık istikrarsız öğelerin olumsuz etkilerde bulunmasına, devlet erkini sınıfsal tabanının dardalmasına ve egemen oligarşininin yönetme zorluklarına, buna karşılık devlet erkini artan ölçüde geriletilmesine, militaristleşmesine ve saldırganlaşmasına; sosyal, politik bunalımların birbirini izlemesine neden oluyor ve olacaktır.

Biz bu analizden, parti strateji açısından çok önemli sonuçlar çıkarıyoruz.

Birincisi, Türkiye'de sosyalizm için minimum maddesel ön koşullar vardır. Bu, devrimin bütünsel tek bir süreç olarak gelişmesinin nesnel temeli olacaktır.

Asıl görev şimdi başlıyor

►Başı 6. sayfada

savaşmaya kararlı mısınız? Var mısınız? Yok musunuz?

Biz varım diyenlerle yürümek zorundaydık. Gerileyen, sarsılan, savrulan unsurlara yardımcı olmamın, ayağa kaldırmamın da, partinin içinde savaşmaya koşan taze güçleri değerlendirilmesinin de yolu buradan geçiyordu. Varım diyenlerle, anti-parti eğilimlerle, lafazanlar, fraksiyoncuları ayırdetmek için tek ölçüt vardı elimizde: Küçük iş-büyük iş ayırımı yapmaksızın, aldığı işi yapanlar. Bu, bundan sonra da böyle olacaktır.

Toparlanma sırasında, emperyalizmle birlikte iç gericiliğin ideolojik saldırısına da göğüs germek zorunda kaldık. Komünistleri yok etmenin olanaksızlığını bilen gericiлик, antisovyetizm silahını kullandı.Bozguncu, fraksiyoncu unsurlar, uğrulan kayıpları SBKP'nin Leninci çizgisine, oradan TKP'ye bağlamakta gecikmediler. Sonuçta bu silah da geri tepti. Bu saldırı, bizi yıldırma yerine, verdiğimiz haklı savaşın boyutları, keskinliği konusunda bizi uyardı. Bütün öfkeleri, baskıyla ve sömürüye karşı verilmiş ve verilmede olan savaşların yenilgi ve zaferlerini, ihanet ve kahramanlıklar aldı, önümüze serdi.

SBKP'nin Leninci çizgisine bağlılık, TKP'nin vazgeçilmez niteliğidir. Komünistler, antisovyetizmin halkın davasına düşman olanların silahı olduğunu bu dönem boyunca bir kez daha gördüler.

Cuntanın zorbalığı altında geçen

son üç yıllık savaşımın ateşinden geçmiş örgütler, komünistler, 5. Kongreye giden yolun döşenmesinde olduğu kadar, Kongrenin yeni bir dönemi açacak olgunlukta geçmesinde de üzerlerine düşen görevi yerine getirdiler. Cuntanın "yok-ettik", bozguncuların da "kaçtılar bittiler" güruhlarını soğukkanlılıkla aşarak ayağa kalkmak, Kongreye katkıda bulunmak, örgütümüz için onur kaynağıdır. Şimdi her yoldaş, her örgüt Kongre belgelerinde kendi görüşlerini, kendi deneyimlerini yankılarına, bunların Marksist-Leninist sentezini bulacaktır. 5. Kongre, eski-yeni kuşak komünistlerin savaşımının ürünüdür. Biz, kavgada da, kongrede de beraberdik. 4. Kongreyi örgütlemiş yoldaşlar vardı aramızda. Bu, bir rasanlı değil, TKP'nin şanlı tarihinin ta kendisidir.

Asıl görev şimdi başlıyor. Kongre kararlarını yaşama geçirmek. Bunun güvencesi, yine bizleriz. TKP'nin kadroları ve örgütleridir. Kongre kararlarının en kararlı takipçileri, en özverili uygulayıcıları olmalıyız. Şimdi her yoldaş, Mustafa Suphi'nin partisinin bir üyesi, bir komünist olmak, Deniz yoldaşa "yoldaşım" diyebilmenin onurunu korumak, buna daha da yükselmek için daha özverili, daha disiplinli, daha yaratıcı bir çalışmaya hazır olması gerektiğini biliyor.

5. Kongrenin önümüze koyduğu ulusal çapta bir direniş için daha güçlü TKP hedefi bunu gerektiriyor.

İkincisi, Türkiye kapitalizminin bağrındaki çelişkiler yumağı, devrimci sürecin başlıca iki aşamaya ayrılacağını (antiemperyalist, demokratik halk aşaması ve sosyalist aşama) gösteriyor.

Üçüncüsü, Türkiye kapitalizminin derin istikrarsızlığı ve onun yol açtığı politik üst yapıdaki istikrarsızlık, devrimin ilk aşamasının kendi içinde (o andaki güçler oranının zorunlu kıldığı özgül hedeflere belirlenen) basamaklardan geçerek tamamlanacağını gösteriyor.

Dördüncüsü, devrimin itici güçlerinin tek bir cepheye birleşmesi hem olanaklı, hem de zorunludur. Öte yandan devrimci süreçte katılanların çıkarı, sosyalist üyelerle bağlaşıklık kurmayı gerektiriyor.

Besincisi, devrimci süreçte katılan ya da katılacak olan proleter olmayan sınıf ve katmanların çıkarlarının işçi sınıfının çıkarlarıyla yakınlaşması ve devrimin potansiyel güçleri arasında giren ulusal burjuvazinin ardicıslığı, istikrarsızlığı, işçi sınıfının öncülüğünü hem olanaklı hem de zorunlu kılıyor.

Altıncısı, devlet erkini artan gerileşmesi ve emperyalizmin Türkiye'deki hegemonyası koşullarında ortaya çıkan derin bunalımlar devrimin barışçıl yoldan gelişmesini engelliyor.

Yedincisi, bütün bunlar, devrimci süreçte subjektif faktörün taşıdığı büyük ve artan önemi kanıtıyor ve devrimin politik ordusunu hazırlamada temel sorun TKP'yi güçlendirmek olduğunu ortaya koyuyor. İşte geçtiğimiz on yıl bize bu sonuçları çıkartma olanağı veriyor.

Açış Konuşması

►Başı 4. sayfada

tır. Diktatörlük işkeneyyle, tutuklamayla, provokatörlerle kongreyi önleyememiştir.

Eski kuşaklar 4. Kongreden bu yana, tam 51 yıl boyunca savatılar...İyi günlerimizi görenlerimiz, bu günlerimizi görenlerimiz ne aci ki az oldu... Ama, bu günleri görmeyen gözlerini yumanlar hiçbir zaman geleceğın çok daha iyi olacağından unutulmaları kesmediler...

Onlar Lenin'in şu güzel anlamlı sözlerine inanmışlardı:

Biz babalarımızdan daha iyi savşıyoruz. Oğullarımız da bizden daha iyi savaşacaklar ve utkuya ulaşacaklar.

Yaşasın 5.Kongre!

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Yaşasın proleter enternasyonalizmi!

Yaşasın TKP!

Kongrenin Temsil Yeteneği ve Bileşimi Üzerine Rapor

Değerli yoldaşlar,

5. Kongre delegelerinin yoklaması yapılmıştır... Yapılan yoklamada, Kongre delege bileşiminin yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimiz üstü, orta ve alt düzeyde tam olarak yanıttığı ve temsil yeteneğinde olduğu saptanmıştır.

Delegelerin belirlenmesinin, parti tüzüğüne, Merkez Komitesi ve Politik Büro kararına uygun olduğu, gizlilik koşullarında olanaklı olan en demokratik yöntemlerle yapıldığı ve parti güvenliğinin titizlikle gözönüne alındığı anlaşılmıştır. •

Ayrıntılı veriler şöyledir:

5. Kongre delegelerinin:

Yaş ortalaması: 36'dır. En genç delege 22, en yaşlısı 82 yaşındadır.

Delegelerin sınıfsal durumu şöyledir: % 42 işçi, % 50 aydın, teknik eleman, öğrenci, % 5 devlet memuru, % 3 serbest meslek.

Kongre delegelerinin ulusal kökenlere göre bileşimi: % 60 Türk, % 22 Kürt, % 18 Laz, Arap, Arnavut, Çerkez, Boşnak, Gürcü ve Azeri.

Delegelerin eğitim durumu şöyledir: % 13,5 ilk ve orta, % 36,5 lise, sanat ve meslek, % 50 yüksek.

Kongre bileşiminde kadınların o-

ranı % 11'dir.

Delegelerin parti stajı: ortalama 9 yıldır...

Delegelerin çalışma alanları arasında: % 30 örgüt, % 12 ajitasyon-propaganda, % 36 sendika, teknik eleman ve yığın örgütleri, % 14 gençlik, % 5 kadın, % 2 barış, % 1 köylülük yer tutuyor.

Delegelerin bugüne kadar çalıştığı tüm il ve bölgeler ele alınrsa: % 61 memleket, % 39 Batı Avrupa yer tutuyor...

(... işaretleri yerler konspirasyon nedeniyle yayınlanmayan kimi bölümleri gösteriyor).

► Baş 10. sayfada

yan kongre hazırlıkları, tezlerin son derecede geniş bir ölçüde, ama ne yazık ki, gizliliğin gerektirdiği dar bir zaman dilimi içinde tartışılmasıyla sürdü. Örgütlerden gelen sonuçlar -ki sayısız öneri söz konusu oldu- bir dizi parti örgütlerinin konferansının oluşturduğu ulusal konferansta gözden geçirildi. Bu konferanslara, farklı görüşleri olan ve hatta partiden belirli bir süre uzaklaşmış olan yoldaşlar da katıldı.

Kongre tüm çalışmalarını boyunca belgeleri inceledi, tüm parti örgütlerini temsil eden delegeler ayırmış, bu çalışmaya aktif olarak katıldı. Tüm bu tartışmalar boyunca belgelere çok önemli katkılar yapıldı. Böylece, partinin tezleri, programı, tüzüğü ve aldığı tüm kararlar, bütün parti örgütlerimizin kolektif ürünü oldu. Tartışmalar, parti örgütlerinin ideolojik düzeyini yükseltti ve bu açık bir biçimde, partinin bütün belgelerine yansdı. Kuşkusuz biz, karar altına aldığımız tüm belgelerin hiç eksiğisi, her yönüyle tamamlanmış belgeler olduğu abartmasına düşmemeliyiz. Daha da geliştirecek, iyileştireceğiz.

Kongre hazırlık çalışmalarına ve 5. Kongre, TKP'nin politik, ideolojik ve örgütsel birliğini yansıttığı gibi, bu birliğin pekişmesinde yepyeni bir dönüm noktası oldu.

Tüm kararlar oybirliği ile alındı. Yeni yönetime, eski yönetim ve 5. Kongre tam güven temelinde güçlü bir otorite verdi.

Bütün bunlar, TKP'nin organ toplantılarının, kongrelerinin göstermelik olduğu, parti içi demokrasisinin yerine, sözümona "resmi" yöneticilerin tepeden inme buyruklarının geçerli olduğu yolundaki antikomünist görüşlere, Erdal ve Yürüköğlü ikilisinin karaçalmalarına sert bir yanıt oldu.

Şimdi yoldaşlar, dürüst hiçbir devrimci kongremizi demokratik olmamakla suçlayamayacaktır. Ama bize öyle geliyor ki, şöyle bir soru daha doğru olacaktır: Derin gizlilik koşullarında bir parti için böylesine geniş bir demokratik uygulama lüks değil mi? Bu soruya her zaman tam ikna edici bir yanıt bulamazsak bile, her ne olursa olsun bu kongre çalışmalarımızın geniş bir demokratik uygulamaya ile yapılmasından gerçekten kazançlı çıktığımızı duymdayız. Derin gizlilikte, olağanüstü baskı koşulları altında olan illegal bir parti için bu kongremizin yeni bir deney getirdiği kanısındayız.

Yoldaşlar,

Artık tartışılmadık hiçbir şey kalmadı. Şimdi, bu

KAPANIŞ KONUŞMASI

kapıdan çıkıldığı andan sonra iş başlıyor. Aldığımız kararları yerine getirmek için şimdi bize gerekli olan çelik bir parti disiplini ve kararlı bir savaşımdır. Geçmişte ortaya çıkan bulanık ve karmaşık koşullarda yolunu şaşırın, sallantı geçiren kimselere, hatta fraksiyoncu yetenizlerde bulunanlara gösterilen hoş görü dönemi kesinlikle sona erdi. Böylesine artık hepimiz, yurtiçi parti örgütlerinden bir delege yoldaşın sözleriyle şöyle soracağız: "Var mısın, yok musun?"

Değerli yoldaşlar,

5. Kongremiz, partinin uğradığı ağır kayıpların yaralarını yeniden sardı, yenik kılınan istenen parti birliğini yeniden pekiştirdiğini, yeni uluslararası ve ülke içi duruma uygun ve halkımıza umut veren bir eylem kılavuzuna silahlandığını, sonuç olarak, TKP'nin çok daha büyük bir güçle, işçi sınıfının, yığınların antiemperyalist, demokratik savaşımının başına geçmeye hazır olduğunu dosta-düşmana göstermiş bulunuyor.

Partimizin son derecede ağır bir durumdan bugünkü duruma yükselmesi, en başta Marksizm-Leninizm'e ve proleter enternasyonalizme en zor anlarda bile sarıslmazcasına bağlı kalışıyla açıklanabilir. Şurası da açık ki, eğer TKP, uluslararası komünist hareketinin kopmaz bir parçası olmasaydı, eğer kardeş partilerinin en başta SBKP'nin partimize gösterdiği derin enternasyonalist dayanışma olmasaydı, parti önünde duran görevlerin hiçbirisini çözemezdi.

Katılan delegelere baktığımızda kongremizin tüm partiyi yansıtan bir ayna olduğunu görürüz. Kongreye bakan her üye orada kendini bulacaktır. Türkiye işçi sınıfının en bilinci evlatları, gençliğin savaşkan temsilcileri, kadın hareketinin militanları, yurtiçindeki ve yurtdışındaki değişik savaş alanlarından gelen, ama, herbiri en az diğeri kadar onurlu görevler yapan delegeler, bizim şu inancımızı daha da pekiştirdi: Parti, örgütün her düzeyinde sağlam ellerdedir. Mustafa Suphi'nin 1920'de yükselttiği TKP'nin 63 yıllık bayrağını devralan ve arasından Deniz yoldaş gibi yiğit bir komünisti yaratan bu kuşak, Türkiye'de işçi sınıfının, halkın devrimini utkuya ulaştırmasına yeteneklidir. Bu tarihsel görevi bizden sonraki kuşaklara bırakmayacağız. Onlara yeni dünyayı kurma görevini bırakacağız.

Yaşasın 5. Kongre! Yaşasın TKP!

TKP MK Genel Sekreteri
H. Kutlu yoldaşın 5. Kongre

KAPANIŞ KONUŞMASI

Yoldaşlar,

Kongremiz uzun, yoğun ve yorucu bir çalışmadan sonra kapanıyor. Kongrenin başarısı için tüm yoldaşlar çaba harcadılar. Bütün delege yoldaşlara, kongre komisyonlarına ve 5. Kongre prezidyumuna teşekkür ederim.

Yoldaşlar,

5. Kongre kendinden beklenen görevleri tümüyle yerine getirdi mi? Bunu anlamak için, onun hangi koşullarda toplandığını bilmek yeterli olacaktır.

Burada, uzun boylu uluslararası duruma yeniden değinmek artık gerekmiyor. Fakat, şurası açık ki, TKP 5. Kongresi, insanlığın bugüne kadar tanımadığı son derecede tehlikeli uluslararası koşullarda toplandı. Kongre bu koşullara uygun bir çizgi geliştirdi mi? Buna kesinlikle "evet" diyoruz. Parti, programında barış uğrundaki savaşın birincil önemdeki yerini özellikle vurguladı ve bugünkü ivedi görevlerimizi gösterdi. SBKP MK Genel Sekreteri Yuri Andropov yoldaşın belirttiği gibi, şimdi ABD emperyalizmine, yumuşamayla baltalama niyetinden vazgeçmek istemeyen emperyalistlere, barışı dayatmak için çok daha aktif savaşımı atılmak gerekiyor. Kongre, tüm partiyi bu ruhta eyleme çağırduğuna göre, 5. Kongre en temel uluslararası görevini yerine getirmiş bulunuyor.

5. Kongre, faşist diktatörlük koşullarında toplandı. Kongre "Faşist diktatörlüğe son! Barış ve ulusal demokrasi için!" belgisini yükseltti ve bu belgi altında çalışmalarını sürdürdü. İşçi sınıfının, halkın, diktatörlüğe karşı bütün güçlerin öndeki görevleri, savaş yolunu aydınlattı. Ortaya somut bir savaş planı koydu. Özetlemek gerekirse, bu plan, milyonlarca emekçiyi, halk yığınlarını, bütün cunta karşıtı güçleri somut amaçlar için, işsizliğe, pahalılığa, topraksızlığa, işkencelere, tutuklamalara, baskın her türüne, Kürt halkı üzerindeki sövenist zorbalığa karşı ulusal çapta bir direnişe hazırlamaktır. İvedi görev faşist diktatörlüğü yılmaktır. Partimizin dolaysız amacı, politik erki işbirlikçi oligarşinin elinden almak, en geniş ulusal demokratik güçlerin hükümetini kurmak, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmektir. Geniş bir cephe için tüm bu çizgi gerekli temeli hazırlamıştır. Böylece kongre ulusal alandaki görevlerini de başarıyla çizmiş bulunuyor.

Değerli yoldaşlar,

Bu temel politik görevleri başarmak, barış uğrundaki savaşın, diktatörlüğü yerle bir etme amacını başarıya ulaştırmak, ancak çok zor, çetin koşullara karşın, gözümlüğün önde büyüyen yeni olanakları sonuna kadar kullanmakla, güçlü bir TKP için aralıksız çalışmalarla olanaklıdır. 5. Kongre, bu ana halkaya sıkıca sarılmış ve partinin güçlenmesine katkıda bulunmuş mudur? Bu soruya yanıtımız açıktır. Kongre her şeyden önce bu görevi yerine getirerek üzerine düşen tarihsel görevi yüzünün ayağıyla başarmış bulunuyor.

Kongreye delege gönderen yurtiçi ve yurtdışı parti örgütlerimizin zili coşkuyla ayağa kaldıran temel belgisi "5. Kongre-Daha Güçlü TKP!" belgisi oldu. Hiçbir kayı duymaksızın yoldaşlar, bu kürsüden dosta, düşmana şu gerçeği açıkça ilan edebiliriz:

TKP, şimdi daha da güçlüdür. Şimdi görev, bu güçle TKP'yi işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın sempatisini, geniş desteğini kazanmış bir parti düzeyine yükseltmektir.

5. Kongre partiyi, onun güçlerini yeniledi. Şimdi biz yeni ve daha güçlü bir TKP var dersek, durumu abartmış olmayız. Bunu anlamak gelecekteki sorumluluğu anla-

mak için yararlıdır.

Gerçi, 5. Kongrede, 51 yıl sonra toplanan bu kongrede delegeler, Merkez Komitesi'nin çalışmalarını sorumluluk duygusu ile eleştirdiler. Ama bu sorumluluk duygusu kimseyi yanıltmaması ve gevşetmesin. Çünkü, kongrenin MK çalışmalarını karşıındaki tutumunda, geçtiğimiz zor dönem dikkate almaktan başka hiçbir kaygı yatmıyor. Üyleyse şimdi görev alan yoldaşlar, Merkez Komitesi'ne seçilen üyeler, yaptıkları çalışmaların şimdikinden çok daha kapsamlı ve eksiksiz hesabını vermeye bugünden hazır olmalıdırlar. Elbette bu Kongrenin istemidir ve her düzeydeki yöneticiler için geçerlidir.

Elde edilen kazanımın boyutlarını kavramak, kongrenin tüm partii düşmanlarına, provokatörlere, sallantılı ögelere karşı kazandığı zaferi kavramak için, izin vermesiz, kongre öncesinde, geçtiğimiz aylara göz atmak isterim.

Generallerin 1981 Mayıs saldırısından 1983 başlarına kadar parti çok ciddi sorunlarla karşı karşıya kaldı. Ağır tutuklamalar hem olanakların daralmasına, parti güvenliğinin sarsılmasına yol açtı, hem de kimi kadrolarımızın partiyeye olan güvenini sarsıcı sonuçlar doğurdu. Bu ortamda, bazı örgütlerimizden sıralarında fraksiyoncular, antiparti ögeler yıkıcı eylemlere giriştiler. Parti üst yönetiminden birinin hiyaneti bu gibilerin malzeme oldu. Kimileri de, belki tutar düşüncesi ile fraksiyoncu yeltenişlerde bulundular.

Bu ortamda, partiyeye yürekten bağlı bir çok yoldaşın kafasında kaçınılmazlıkla sorular doğdu. Bunlara zamanında yanıt verilemedi. Ülke içinde, parti merkezleriyle bağların sık sık kopması, MK'nin partinin işi durumu hakkında örgütleri bilgilendirme görevini yerine getirmekteki zayıflığı bu durumun oluşmasında rol oynadı. Yurtdışında da partinin sağlıklı kadroları arasında benzer tereddütler ortaya çıktı.

Değerli yoldaşlar,

TKP, parti için bu karmaşık durumdaki, parti örgütlerimizin, kadrolarımızın olağanüstü özverileri ve partiyeye olan sarsılmaz inançları sonucunda hemen hemen ciddi hiçbir yıkıma yol açılmaksızın, hatta tam tersine sıralarımızın anılması ve daha da güçlenmesiyle çıkmayı başarmıştır.

Bu dönem boyunca parti, gerçek parti düşmanıyla, durumu kavrayamayan, haklı eleştirilerine yanıt alamayan parti üyesini birbirine karıştırmamak için elden gelen dikkati ve esnekliği göstermeye çalıştı. Bu soğukkanlı ama ilkel tutum bu sonucun alınmasında rol oynadı.

Partiyi kendi içine kapanık durumdaki çıkartmada Nisan 1983 MK Plenumu ve Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısı dönemeç noktalarını oluşturdu. Şimdi biz, deneyimimizden gene bir ders çıkarabiliriz: Parti içinde ortaya çıkacak her türlü parti düşmanı girişime -ki bu kongre sonrasında da beklenmelidir- sonu gelmez tartışmalar dalarak değil, bütün partiyi çok daha büyük, bir enerjili sınıf düşmanlarına karşı savaş kaldıracak en ağır darbeyi indirebiliriz. Partinin ideolojik çalışmasının ana yönü, bir avuç küçük burjuva fal ebesiyeli söz yaratılmak değil, faşist diktatörlüğe, emperyalizme karşı savaşın yolunu çok yönlü aydınlatmaya çevrilirse, işte o zaman her bir teorik sorunda oportünist görüşlere verilecek yanıtlar, partiyi içe kapanıktan kurtaracaktır. Antipartiçiliğin pan zehiri, milyonları devrimci savaş için ayağa kaldırmaya yolunda -gerektiğinde ölüme de göze alarak- iş yapmaktır. Ufak iş, büyük iş demeksizin çalışmak, çalışmak, daha çok çalışmaktır.

Değerli yoldaşlar,

Kongre hazırlık çalışmalarımız, kongrenin başarısını da büyük bir rol oynadı. Politik Büro'nun örgüt sekreterliyle genişletilmiş toplantısında ciddi olarak başla-

►Arkası 9. sayfa

En büyük başarıya ulaşmak için

●Hasan DENGAR-DİYARBAKIR

Bölgemizin, Kürdistan'dan üç aydan beri haber gönderemedik. Geçen ay ilk haberimizi, G. KURAN'ın Irak Kürdistan'ına yapılan saldırıyı anlatan yazısını ilettilik.

Cunta Eylül 1982'de bölgede en şiddetli saldırısını yaptı. Saldırı daha da sürüyor. Saldırının en şiddetli döneminde bile, yoldaşlar, arkadaşlar gözaltına alınıp tutuklanırken, saldırının şiddetini, cuntanın uygulamalarını partiyeli İletiyorduk. Tüm bunlar eksiksiz, zamanında radyoda yayınlanıyor, herkes Kürdistan'daki gelişmeleri Parti Radyosundan öğreniyor.

Sonra zorunlu olarak bir kopukluk söz konusu oldu. Sizler de şimdi merak ediyorsunuz. "Acaba ne oldu? Cunta bunları tüketti mi?" diye soruyorsunuz. Hayır! Hiç bir zaman biz yok edemeyeceğiz. Komünistler Kürdistan'da da varlıklarını, savaşlarını, parti yaşamlarını sürdürüyor. Parti merkezliye bağı kopmuş örgütleri değil, yalnız kalmış tek bir kişi olsa bile, o, komünist bir parti örgütüdür. Parti yaşamında tatil yoktur. Parti yaşamı süregendir. Koşullar ne olursa olsun, en büyük başarıya ulaşmak amacıyla çalışmak, savaşmak zorundayız. O üç aylık geçici kopukluğa neden olan zorluklar mazeret değil. Gereken yerlerde bunun hesabını veriz. Bundan böyle Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmeleri ele alan haber ve yorumlarımızı en düzenli biçimde iletmeye çalışacağız.

Şimdi ülkenin içinde bulunduğumuz günlerindeki durumyla ilgili bir takım gelişmeleri anlatmaya çalışacağım. Ülkemizin geleceğini şekillendirecek yeni bir dönem başlıyor. Partimizin bu konuda hazırlıklarını sürdürdüğünü biliyoruz.

Cunta kapıkulu partiler istiyor. Kendisine karşı en küçük bir gelişmeye bile tahammül edemiyor. Burjuvazi arasındaki ayrılıkların partilere yansımaları bile hazmedemiyor. Oysa bu ayrılıkları zorlama değil, toplumsal gelişmelerin sonucudur. Cuntacılar istedikleri kadar önlemeye çalışsınlar,

eski burjuva partileri de kendi fele-felleri doğrultusunda, değişik biçimlerde örgütleniyor. Cuntanın tüm uyarılarına rağmen ayrılıkların sürdüğünü herkes görüyor. Ancak, yığınlarda bir bekleyiş, bir arayış da sözkonusudur.

En önemlisi 12 Eylül sonrası ağır darbeler yiyen devrimci-demokratik güçlerin durumudur. Bu güçlerin tabanında ve görülebilen kadrolarında genel eğilim eylem ve cephe birliği
►Arkası 12. sayfada

Köle miyiz, savaş tutsağı mı?

"Bizler İstanbul'un bir işçi semtinde bulunan, ... fabrikası işçileriyiz. Sorularımız o kadar çok ki... Bunlardan bazıları sayalım:

1- İkramiyelerimiz: Birinci İkramiye verilmezse, ikinci, üçüncü İkramiye de verilmez.

2- Yemeklerimiz: Aşağı yukarı hergün aynı yemek çıkar. O da, yiyebilirsen ye...

3- Servis arabaları: Hayvan taşıyacak kadar yağlı ve pis. Gündüz üretilen makine ve diğer eşyalar aynı arabalarda taşınıyor, araba temizlenmeden işçiyeye servis yapılıyor.

Bazı ustabaşılar patronun özel adamı gibi çalışıyorlar. Bizleri fabrikada köle gibi çalıştırıyor, sonra da parsa topluyorlar.

4- Vardiyada durum: Fabrikanın aynı ortakları, yeni bir bölüm açtılar. Oradaki işçi arkadaşlarının durumu daha da kötü. Üç kişi vardiyaya kalıyor, 30-40 derece sıcaklıkta çalışıyorlar. Bu bölüme akşam saat 17'de gelen yemekler gece saat 03'te yeniyor. Mutfağ olmadığından yemekler bu arada köpürüyor ve bozuluyor. Durumu İsverene söyledim.

gimizde "Zıkkım yiyin itleri!" cevabını alıyoruz. Patron fabrikadaki köpeğin yemeğini buzdolabına koyduruyor da biz işçilerin yiyeceği yemeği dolaba koyduruyor.

Vardiyaya kalanlara servis arabası verilmediği gibi yol parası da verilmez. Ayrıca tatil günleri de yemek ve yol parası verilmmez. Bunlara İtiraz edecek olsak hemen işten çıkarılmakla tehdit ediliriz. Fabrikada örgütlü olan TÜRK-Metal sendikası işçiyeye hiç ilgilenmez.

5- Ücretler: Ücret aldığımızda nereye ne kesiliyor, ne oluyor, sigorta normal ödeniyor mu, ödenmiyor mu kimse bilmez. At kağıda imzayı, al parayı... Köle miyiz, savaş tutsağı mı?"

Atılım'a iletmişiz bu mektup, diğer birçokları gibi şu gerçeği vurguluyor:

12 Eylül 1980'de erke el koayan cuntanın işçi-emekçi düşmanı politikası patronlara boş meydana rahatça at oynatma olanaklarını sağladı. Sınıf ve kitle sendikacılığına indirilen darbenin a
►Arkası 13. sayfada

Parti örgütleri yığınların içinde

Bölgemizdeki fabrikalarda 12 Eylül'den bu yana süregelen dizginiz bir baskı ve sömürü ortamı var. Ancak tüm baskı ve denetimlere karşın fabrikalardan, işyerlerinden İlerici fikirleri ve örgütlülüğün sökülme atmaları mümkün olmadı. "Anayasaya Hayır" kampanyası, belli başlı günlemlerde bildiri dağıtım, telefonlu ajitasyon-propaganda çalışmaları, geziler, Atılım ve broşür iletimi, DİSK'le ve tutuklularla dayanışma vb. gibi demokratik eylemlerin önu alınmadı. Asker-polis işbirliğiyle yürütülen kudurganca saldırılar, semtlerde de devam eden bu çalışmalar durduramadı. Ancak bazı patronların işyerlerini kapatması ya da uzak yerlere nakletmesi bizler için ağır sonuçlar, zayıflıklar doğurdu.

Uzunca bir süredir bölgemizde yaşayan işçiler, emekçiler, hatta uzak köylerden gençler arasında "İlerici İşçiler", "TKP" imzalı bildirimler doluyor. Ekte bulunan 15-16 Haziran

iran direniş bildirisi bunlardan biridir. Bölgemizde kadınlar arasındaki propaganda-ajitasyon çalışmaları, yeni ve yaratıcı biçimlerle zenginleşerek sürüyor. Kadınlar, genç işçi kızlar, elden elde 15-16 Haziran bildirimleri dağıtıyorlar, yazı yansımaları düzenleniyor, 1 Mayıs'larda toplu kır gezilerine gidiliyor ve evlerde toplanan kadınlar eğitim çalışmaları yapıyorlar.

Çeşitli uzak ilçelerde ve köylerde de yaşam koşullarının giderek ağırlaşmasının doğurduğu tepkiler, cuntanın sözümona "demokrasi" yutturmacasının apaçık gözler önüne serilmesinin yarattığı tepkiyle birleşiyor. İnsanlar artık cuntanın başını dinlemek için televizyon başına koşuyor. Dinleyenlerde de olayınla sözleri artık iyice azaldı. Hele "Sünnü partisi" MDP'ye karşı nefret düzeyinde duygular yükseliyor. Nitekim bir ilçemizde bu güdümlü partinin şube açması, oranın yerleşik

halkı tarafından engellendi. Cuntanın vetolarına halkın protestosunu otobüslere, kahvelere bile duyabilirsiniz. İlerici işçiler bu protestoların seçimler çevresinde somut eyleme dönüşmesini sağlamak için çalışıyorlar.

Bölgemizde İlerici İşçiler "TKP'nin Sesi" radyosunu dinliyor, günlük çalışmalarında büyük ölçüde yararlanıyorlar. Kimi yayınlara çoğaltıp dağıtılıyor. Ancak okuyucular Atılım gazetesinin ellerine her zaman zamanında geçmediğinden yakınıyorlar. Eğer gazete sayısı artarsa, daha çok dağıtılır, hem de elden elde geçme hızı artarak daha çabuk yayılması olanaklı olur. Ayrıca yayınlarda başta sendikal alanda olmak üzere, eğitim, sol güçler arası işbirliği gibi konulara daha çok yer verilmesini istiyoruz.

Devrimci selamlarımızla
..... Parti örgütü

İSTANBUL

Yarın çok geç olacak

► Baş 3. sayfa

sinin, Türkiye'yi doğrudan etkileyeceğini bir kez daha ortaya koyuyor. Bu plan nükleer ve kimyasal silahların herhangi bir çatışmada daha baştan kullanılması öngörüyor. 'D'de çıkan Military Review adlı dergiye göre yeni plan ABD-NATO savaş planlarını tümüyle ilk vuruş yapma temelinde değiştiriyor. Yeni planlar nükleer silahları da kullanarak, bırakalım bir sözde Sovyet saldırısını beklemeyi, bir askersel manevrayı bile bahane ederek, Sovyetlere sözde 'önleyici' ilk vuruş yapmaya dayanıyor.

Bunun için tüm NATO ülkelerine yeni nükleer silahlar yerleştirilmek isteniyor. Yine son zamanlarda ABD-NATO çevrelerinde olgusal bir görüşe göre ilk nükleer saldırı için 'kanat ülkesi' denilen Ülkeler kullanılacaktır. Türkiye NATO'nun 'kanat ülkesi'dir. Her geçen gün, Türkiye'nin nükleer savaşta ilk küll olacak ülkelerden biri olacağını daha açık ortaya koyuyor.

ABD imperyalizmi dünyanın tüm bölge ve köşelerinde saldırgan eylemlerini tirmandırıyor. Başta İlerici rejimler olmak üzere tüm bağımsız ülkelerin içişlerine artan ödücü ve çoğu kez silahlı karışıyor. Orta Amerika'dan, Güney Afrika'dan, Orta doğu'dan sonra Şimdi Çad yoluyla Orta Afrika'da da çok tehlikeli gerginlikler tirmandırıyor. Pentagon'un 1985-2015 yılları için NATO'ya dayatmaya çalıştığı yeni savaş planında, NATO'nun eylem alanının genişletilmesi, özellikle de petrol bölgesi Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesi temel alınıyor. ABD zaten çeşitli NATO toplantılarında Türkiye'nin de onayıyla NATO'nun eylem alanının Ortadoğu'ya genişletilmesini ilk olarak kabul ettirmişti. NATO'nun önümüzdeki sonbahar toplantısında uygulama planını kesinleştirmeye çalışacak. Uygulamaya kendilerinin nasıl katılacağı konusunda kimi NATO ülkelerinin kuskuları var. Ama hepsi NATO eylem alanının Ortadoğu ve Kuzey Afrika'ya genişletilmesinde ABD "Çevik Kuvvet"lerinin kullanılmasına ve bu planlarda Türkiye'ye baş rol verilmesinde anlaşılıyor. Bu nedenle Ortadoğu'ya "Çevik Kuvvet"li saldırı hazırlıklarında ABD ile cunta, genel NATO uygulama planını beklemeden yol aldı. Yeni üfser, havaalanları yapımı başladı. Doğu İllerimizde ABD-NATO "Çevik Kuvvet"li NATO manevraları yapıldı.

Son haftalarda gene ülkemize gelen CIA ajanı Paul Henze, "Türkiye Ortadoğu'nun güvenilir lüsdür" sözüyle ABD planlarında Türkiye'nin Ortadoğu'ya yönelik bir saldırı üssü olduğunu açıkladı. ABD Donanma Bakanı Lehman "NATO'nun savunması için Türkiye hayatı önem taşıyor" dedi. ABD'nin artan çabaları ve yeni planı üzerine Teoman Erel,

Örsan Öymen gibi aklı başında yazarlar, Pentagon'un yeni "Hava-Kara Savaşı 2000" planının Türkiye'yi saldıırı üssü yapma planı olduğunu açıkladılar.

Son gelişmeler ABD'nin ülkemizi bölgede "Çevik Kuvvet"li bir saldırıda kullanmak çabalarının yoğunlaştırıldığını gösteriyor. Ortadoğu'daki gelişmeler ABD'nin böyle bir saldırıya

Tartışmada ilkelerimiz

► Baş 2. sayfa

çiddiğliğinin en önemli ve güvenilir ölçütü, onun hatalarına ve eksikliklerine karşı tutumdur. Üstelik partimizin savaşımı, tartışılmaz başarılarla doludur.

Tartışma partiyeye zarar getirir mi? Evet, tartışma vardır, "tartışma" vardır. Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısında konuşan yoldaşlar, komünistlerin, parti çizgisini ve kararlarını akademik bir tartışmanın konusu olarak değil, sınıf savaşında kullanılacak bir silah olarak gördüklerini ve onların bu silahı daha iyi nasıl kullanırız, daha nasıl iyileştiririz diye tartışmalarından partinin hiçbir zaman zarar görmediğini dile getirdiler (Bak Atılım Ağustos 1983).

Demek ki sorun, tartışmayı bu temelde yürütmektir. Parti disiplini çiğnemek, tartışmayı ögüt di-

ğecme koşullarına her zamandan çok gebedir. Cuntanın varlığı ülkemizin savaş tehlikesine sürüklenmesi olasılığını hergün daha çok artırıyor.

Faşist cunta simdi tümüyle ABD ile yaptığı tehlikeli pazarlığı karşılığ ayaktadır. ABD'nin bölgedeki saldırganlık planlarını Türkiye'yi araç eme girişimlerine karşı savaşım, cuntaya karşı savaşımımızdır. Halkımızın canı için savaşımımızdır. ABD savaş planlarına karşı savaş bugün ve cuntanın yasaklarına karşın yürütmeliyizdir. Çünkü yarın çok geç olacaktır.

sında değil, ögüt içinde yapmaktır. Kimi konularda farklı görüşler savunulsa bile, sonuçta partinin kolektif iradesine, kolektif kararına uymaktır. Partinin görüşünü özümsemeye çalışmaktır.

İşte bu temeldeki ve bu ilkelere gözetilerek yapılan tartışma, kolektif çalışmayı canlandırarak, partinin gönüllü birliğini pekiştirecek, partinin politik eylem birliğini ve politik disiplini güçlendirecektir.

TKP ögütleri, komünistler, 10 Eylül'ü karşıtlanan yürütülen bu çalışmaya en aktif biçimde katılarak, dost düşman herkese, illegal çalışmak zorunda olan TKP'nin, faşizm koşullarında bile Türkiye'deki en demokratik parti olduğunu gösterecektir. Komünistlerin çelik disiplini, bilincel, gönüllü savaş azmiyle bağlıdır.

En büyük başarıya...

► Baş 11. sayfa

sın gücüne duyulan güvenin artmasıdır. Eğer 12 Eylül öncesinde devrimci, yurtsever güçler birleşebilmiş olsalardı cuntacı generallerin ülke yönetimini ele geçiremeyecekleri, bugün de bu güçler sağlam temeller üzerinde olanaklarını birleştirebilirlerse cuntanın uzun ömürlü olamayacağı görüşü, her zamankinden daha

Politik tutuklularla dayanışmayı...

► Baş 10. sayfa

reketi ögütlemek her zamankinden daha yalıcı bir görev olmuştur. Şimdi komünistleri ve tüm demokratları, açık grevine katılan binlerce politik tutukluyla ve yakınlarıyla yeni somut dayanışma ilişkileri kurmak görevi bekliyor. Genel politik ak istemini yükseltmeliyiz, en geniş güçleri bir istem çevresinde birleştirmeliyiz. Politik tutuklulara uygulanacak baskıları, cuntanın onlara dayattığı korkuncu yaşamı en geniş yığınlarla duyurmak gerekiyor. Politik tutuklevlerindeki gerçek durumu yığınlarla duyurmak, onlara cuntanın gerçek yüzünü göstermek demektir. Çanlarımıza karşı yılmadan direnerek faşizmi veren tutukluların yaktığı meşaleyi ancak böyle canlı tutabiliriz

çok taraf tar buluyor. Partimiz bu süreçte inisiyatifli ele alabilse köklü başarılar elde edebilir, tehlikeli düşerin ve sahte umutların boy vermesine gecit verilemez.

Ne yapmalıyız?

1- Dışımızdaki tüm devrimci-demokratik güçlere yeni, çokyönlü önerilerle gidilmeli, cuntaya karşı ortak tutumun sağlanması yolunda olanaklar daha da zorlanmalı.

2- Ülkemizin, işçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarları temelinde demokratik güçlerin birbirlerine belirli ödüller vermeleri gerektiği unutulmamalı.

3- Genel ak kampanyasının yurt içinde ve yurtdışında yaygınlaştırılması ve gücendirilmelidir. Önbirlerce tutuklu yakınının bu amaç için hareketlenmesi için güvenilir bir kıvılcım yeterli olacaktır görebilmek derin araştırmalar gerektiremeyecek derecede açıktır.

4- Eski alışkanlık ve yetersizliklerden tümüyle sıyrılmalı, yığınların sırtına yüklenen sorunların hiçbir küçümsememeli, bunlar çözüm yolu olarak içeren önerilerle birlikte ele alınmalı.

5- Kürt yurtsever ögütlerine daha da yalıcı yaklaşılmalı, Türkiye devrimci güçleri içinde yer almaları sağlanmalıdır. Kürt yurtsever ögütlerinin yer almadığı savaşım cephesinin en önemli kollarından birinden yoksun kalacağı en geniş güçlere benimsenmelidir.